

ТИПОВІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ НА ПЕРВИННОМУ ЕТАПІ В МЕЖАХ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Хоменко Владислав,

*старший судовий експерт лабораторії товарознавчих
та транспортно-товарознавчих видів досліджень
Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України*

З початком масового використання автомобільного транспорту, а як наслідок розвитком страхової галузі, почався розвиток та впровадження (автотоварознавчої) транспортно-товарознавчої експертизи, а саме дослідження з визначення: ринкової вартості (для цілей розподілу майна), розміру матеріальних збитків, нанесених власникам колісних транспортних засобів (далі – КТЗ) усіх форм власності.

Практика проведення експертиз щодо визначення: ринкової вартості транспортних засобів; розміру матеріальних збитків нанесених власнику КТЗ внаслідок дорожньо-транспортної події (ДТП), протиправних дій третіх осіб (ПДТО), інших механічних впливів тощо, дозволяє зробити висновок про виникнення суперечливих питань на першому етапі транспортно-товарознавчого дослідження/експертизи – процесу технічного експертного огляду КТЗ у зв'язку з сумнівами сторони відповідача в неупередженості та незалежності проведення дослідження.

В багатьох випадках цей процес значно ускладнений через процедуру оповіщення (запрошення, повідомлення) зацікавлених сторін (винуватець ДТП, ПДТО, власник засобу підвищеної небезпеки, балансоутримувач (у випадку аварійного руйнування споруд, дерев, тощо).

Існуюча практика повідомлення зацікавлених сторін про експертний технічний огляд КТЗ регламентується рядом нормативно – правових актів (кодексів, законів), а більш детальний в рамках транспортно-товарознавчої експертизи алгоритм сповіщення прописаний в «Методиці товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів», затвердженій наказом Міністерства юстиції України, Фондом державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092, п. 5, п.п. 5.2. А саме, п.п. 5.2. «...У разі потреби виклик заінтересованих осіб для технічного огляду із зазначенням дати, місця та часу проведення огляду КТЗ (після їх узгодження з виконавцем дослідження) здійснюється замовником дослідження шляхом вручення відповідного виклику під розписку особі, що викликається, або телеграмою з повідомленням про

її вручення адресату. У разі відсутності в установлений час на місці огляду осіб, що викликалися, огляд проводиться без їх участі, про що зазначається у звіті (акті), висновку...».

Даний алгоритм повідомлення (сповіщення) зацікавлених сторін широко використовувався в судовій практиці та мав форму телеграми, або цінного листу з повідомленням про вручення особі, що викликається.

За формою повідомлення має наступні варіанти:

а) Приклад повідомлення до страхової компанії

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЕКСПЕРТНИЙ ТЕХНІЧНИЙ ОГЛЯД КТЗ

Кому: Керівнику СГ «ТАС»

Кули: 65000, м. Одеса, вул. Бупіна, 8, e-mail: tas@sgtas.ua

Запропонуємо Вашого представника на технічний експертний огляд КТЗ **Toyota Prius**, реєстраційний номер: **ВН1111КА**, пошкодженого внаслідок ДТП від 05 серпня 2024 року. Цивільно правова відповідальність випуваття ДТП – Іванова І.І. застрахована згідно полісу ОСЦПВНТЗ № АТ/1111111, виданого СГ «ТАС»

Огляд відбудеться о 15³⁰ годин, 12.08.2024 року, за адресою: обл. Одеська, р-н. Одеський, с. Усатове, вул. Остапа Вишні, 19в, в умовах СТО».

При неявці, огляд буде проведений без Вашого представника.

08.08.2024 року

Іван ПЕТРОВ

б) Приклад повідомлення до юридичної особи (в штаті якої знаходиться винуватець події)

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЕКСПЕРТНИЙ ТЕХНІЧНИЙ ОГЛЯД КТЗ

Кому: Керівнику ТОВ «Укрлогістика»

Кули: 65000, м. Одеса, вул. Щепкіна, 8, офіс 3, тел: (048)777-00-00

Запропонуємо Вашого представника на технічний експертний огляд КТЗ **Toyota Prius**, реєстраційний номер: **ВН1111КА**, пошкодженого внаслідок ДТП від 05 серпня 2024 року з вини Вашого працівника – Іванова І.І.

Огляд відбудеться о 15³⁰ годин, 12.08.2024 року, за адресою: обл. Одеська, р-н. Одеський, с. Усатове, вул. Остапа Вишні, 19в, в умовах СТО».

При неявці, огляд буде проведений без Вашого представника.

08.08.2024 року

Іван ПЕТРОВ

с) Приклад повідомлення до фізичної особи

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЕКСПЕРТНИЙ ТЕХНІЧНИЙ ОГЛЯД КТЗ

Кому: Попов Валерій Михайлович

Куди: 65000, м. Одеса, вул. Рішельєвська, 11, офіс 9, тел. (048)777-00-00, e-mail: porov@gmail.com

Запрошуємо Вас, або Вашого представника на технічний експертний огляд КТЗ Toyota Prius, реєстраційний номер ВН1111КА, пошкодженого внаслідок ДТП від 05 серпня 2024 року, другим учасник ДТП Попов В.М.

Огляд відбудеться о 15³⁰ годин, 12.08.2024 року, за адресою: обл. Одеська, р-н Одеський, с. Усатове, вул. Остапа Вишні, 19а, в умовах СТО».

При неяві, огляд буде проведений без Вашого представника.

08.08.2024 року

Іван ПЕТРОВ

Даний варіант повідомлення (запрошення) зацікавленої сторони має ряд недоліків, до яких можна віднести недосконалу роботу поштових агрегаторів (основний – Укрпошта), а саме несвоєчасне доставлення кореспонденції, що відіграє значущу роль в даному випадку.

У зв'язку з вищенаведеним та з урахуванням існуючих тенденцій (розвиток телекомунікаційних технологій):

- впровадженням Міністерством цифрової трансформації України технологій: «Держава у смартфоні», «Електронний суд»;

- сучасних сервісів поштового зв'язку, а саме (для прикладу): ТОВ «Поштова служба «Е-ПООСТ» (що вбачає відправлення електронного документу з цифровим підписом, який буде вручено отримувачу у вигляді паперової копії електронного документу);

- повідомлення за допомогою «e-mail» електронної пошти;

- різноманітних електронних месенджерів (для прикладу): «VIBER», «WhatsApp», «Telegram» та інші;

- сервіси мобільного зв'язку (для прикладу): «SMS», «MMS».

Використання даних сервісів дає можливість з максимальною вірогідністю сповістити зацікавлені сторони та отримати підтвердження про отримання інформації отримувачем.

е) Приклад повідомлення електронною поштою

22.07.24, 18:08

Gmail - Запрошення на експертний огляд автомобіля Hyundai Sonata, реєстраційний номер: ВН1111ВН

<ocenkaodessa@gmail.com>

Запрошення на експертний огляд автомобіля Hyundai Sonata, реєстраційний номер: ВН1111ВН

1 повідомлення

<ocenkaodessa@gmail.com>
oranta@oranta.ua

22 липня 2024 р. о 18:08 Кому:

Запрошуємо Вашого представника на технічний експертний огляд КТЗ Hyundai Sonata, реєстраційний номер ВН1111ВН, пошкодженого внаслідок ДТП від 21 липня 2024 року, цивільно правова відповідальність другого учасника ДТП – <оранта> В.О. застрахована згідно полісу ОСЦПВНТЗ №АТ/11111111, виданого НАСК «ОРАНТА»

Огляд відбудеться о 15⁰⁰ годин, 24.07.2024 року, за адресою: м. Одеса, вул. Воробйова, 13, в умовах СТО».

При неяві, огляд буде проведений без Вашого представника.

З повагою, <оранта>, тел. +38(093)111-11-11

Повідомлення ОРАНТА.pdf
274К

ф) Приклад повідомлення (типової форми заповнення даних) за допомогою поштового агрегатора «Е-ПОСТ» (що вбачає відправлення електронного документу з цифровим підписом, який буде вручено отримувачу у вигляді паперової копії електронного документу) [4]

Інформація про відправника

Email відправника*

sender@gmail.com

Тип відправника*

Фізична особа

ПІБ відправника*

Петренко Іван Миколайович

Індекс*

04116

Область, Район, Місто* (авто заповнення)

Київська область, м. Бориспіль

Тип вулиці*

Вулиця

Вулиця*

Шолуденка

Будинок*

1

Тип приміщення

Квартира

Номер квартири

123

Мобільний номер телефону відправника*

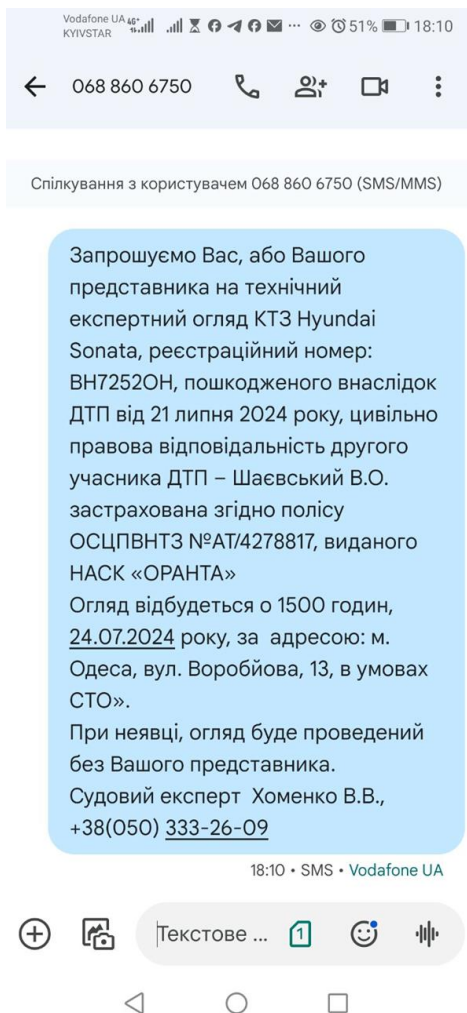
+380(93)123-55-66

Наступний крок

<https://send.e-post.com.ua>

1/2

ф) Приклад повідомлення за допомогою розповсюджених месенджерів («WhatsApp», «Telegram», SMS, MMS)

Перераховані вище можливі варіанти сповіщення (запрошення зацікавлених сторін на експертний технічний огляд КТЗ) мають практичне застосування при виконанні експертних досліджень та судових експертиз, детально описані та проаналізовані в судах різних інстанцій та запропоновані, як належні та допустимі докази [5, 6, 7].

Як приклад стаття судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду, кандидата юридичних наук, доцента Наталії Сакари – «Судова практика щодо оцінки електронних доказів», а саме:

«Скрін-шоти повідомлень з телефону та планшету, роздруківки з Viber» – »...На підтвердження заявлених вимог ОСОБА_1 надала скрін-шоти повідомлень з телефону та планшету, роздруківки з Viber, які суд першої інстанції, з яким погодився апеляційний суд, вважав належними та допустимими доказами, які досліджені судами у їх сукупності та яким надана належна правова оцінка (Постанова ВС від 13 липня 2020 року у справі № 753/10840/19) [5].

Повідомлення про експертний технічний огляд об'єкту дослідження, як частина першого етапу проведення експертного дослідження/судової експертизи, є основою для проведення експертизи зі встановлення ринкової вартості КТЗ, розміру матеріальних збитків нанесених власнику КТЗ.

Неможливість або несвоєчасність повідомлення зацікавлених сторін негативно впливає на подальший розгляд справи в суді, а саме сторони (відповідач) підвергає сумніву висновки наведені експертом, мотивуючи то, що сторона не була своєчасно та в законний спосіб повідомлена про місце, дату та час проведення експертного огляду КТЗ та не мала можливості особисто бути присутньою.

Враховуючі вищезазначене, вважаю за необхідне вдосконалення методичних рекомендацій, що будуть містити більш розгорнутий (сучасний) алгоритм повідомлення (запрошення, виклику) з урахуванням тенденцій запроваджених в Державі Україна.

Література:

1. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.94 року (зі змінами та доповненнями, внесеними законами України).

2. «Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах» (наказ МЮ України від 12.12.2011 року за № 3505/5, у редакції МЮ України від 07.09.1591 року №1659/5).

3. «Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів», затверджена наказом Міністерства Юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 року за № 142/5/2092, у редакції наказу Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.07.2009 року за № 1335/5/1159, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 04 серпня 2009 року за № 724/16740, {Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 137/5/2732 від 08.12.2004, № 1335/5/1159 від 24.07.2009, № 3207/5/1033 від 21.10.2019}.

4. Сайт сервісу з доставки електронних документів, <https://send.e-post.com.ua/>.

5. Сайт Верховного суду України. «Судова практика щодо оцінки електронних доказів», суддя Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду, кандидат юридичних наук, доцент Наталія Сакара, upreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1282146/.

6. Сайт Верховного суду України. «Судова практика ККС Верховного Суду щодо допустимості електронних доказів», суддя Верховного Суду Надія Стефанів.

7. Сайт Верховного суду України. «Докази і доказування в господарському процесі: практика Верховного Суду», секретар Великої Палати Верховного Суду, доктор юридичних наук, професор Віталій Уркевич.

АНАЛІЗ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ УКРАЇНИ ЩОДО ОСІБ, ЯКІ КЕРУЮТЬ МІКРОМОБІЛЬНИМИ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Хоробрих Павло,

*старший науковий співробітник Національного наукового центру
«Інститут судових експертиз імені Засл. проф. М. С. Бокаріуса»
Міністерства юстиції України*

Для більш об'єктивного, усебічного та повного дослідження за призначення судової інженерно-транспортної експертизи, тобто під час проведення технічного оцінювання дій особи, яка керувала гіробордом, електросамокатом, моноколесом тощо на момент виникнення дорожньо-транспортної пригоди, установлення причинового зв'язку між діями / бездіяльністю даної особи та подією дорожньо-транспортної пригоди, і, як наслідок, обґрунтованості та правильності висновку, виникає потреба у визначенні статусу особи (водій або пішохід), а також установленні відповідності / невідповідності дій цієї особи вимогам забезпечення безпеки дорожнього руху.

24 лютого 2023 року набув чинності Закон України «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів», згідно з яким електросамокати та моноколеса належать до транспортних засобів, і об'єднали електричні транспортні засоби у дві категорії: